

אחד החטופים מנתח את אופיים

של האנשים בשבי

החוטפים

מאת יוסי ינאי

ארוכים באנטבה. חשבנו, אולי צה"ל יעשה משהו דרך דרום-אפריקה, בעזרתה של מדינה זו, אבל מהר מאד פסלנו את ה"רעיון" מספר קלוד.

את מרבית זמנם בילו רבים מן החטופים בשיחות פוליטיות שניהלו בינם לבין עצמם, ולעם החוטפים. "הנוסעים במטוס ידעו את ההשקפות שלי", אומר קלוד. "אני אמרתי אותן בלי היסוס. באחד הימים אפילו ניגש אלי אחד מהקיצוניים שבין החטופים, דויד, ואמר לי: אפילו עכשיו, אחרי כל העניין הזה, אתה עוד חושב שאפשר להגיע להסדר עם הערבים?" לפני כחודשיים יום ואירגן קלוד רוני קוביץ עצומה למען החזרת שני הפלסטינים שגורשו ללבנון. ד"ר המזהה נתשה זד"ר עבד אל-עזיז אל-חאג'י. כזכור, גורשו ה"שניים יומיים לפני פתיחת הרשימות לבחירות בגדה המערבית, ולפני שבית-מישפט ישראלי הספיק לרדוף בעניין. קלוד אסף חתימות של ידידים שהסכימו להקים עימו ועד ציבורי להחזרת השניים לארץ, ופנה למועצה הישראלית למען שלוש ישראלי פלסטיני כדי שהעצומה תופיע תחת חסותה.

החטיפה לא שינתה את דעתי בנושא, אלא חיזקה אותה. עכשיו אני בטוח יותר מכל, כי חייבים להגיע, סופר-דחוף, לפי תרון המצב. אם כי, כשאני מעמיק לחשוב ועם יד על הלב, אני חושש שאם מרבית הערבים הם כמו אלה שחטפו אותנו, אי אפשר יהיה להגיע לכדי פיתרון."

העובדה שקלוד מעורה בבעייה הישראלי-פלסטינית הביאה לכך, שבמשך שבוע היחודי בשבי חוטפיו התבונן היטב בחו"ר פים, ניסה לתהות על קנקנם. "הי כאלה מהחוטפים שהיו אנושיים. אני חילקתי, בליבי, את החוטפים לשני סוגים: כאלה שהיו מסוגלים להרוג אותנו, וכאלה שלא היו מסוגלים לעשות את זה.

"מפקד כל העניין, הגרמני, לא היה מסוגל להרוג אותנו ואפילו לא לתת הוראה לעשות כן. בהתחלה הוא היה מתוח מאד, אבל אחרי הנחיתה באנטבה היו לנו שיחות ארוכות איתו. הוא היה גבתי-קומה, זקוף ודיבר אנגלית רהוטה. היה לי ברור שהוא רוצה להשיג את המטרות שלו בפעולה, אך להקפיד על כך שהפעולה

תהיה אלגנטית, נקייה, ללא שפיכות-דמים ובעדינות רבה. הוא עצמו אמר לנו, ואני האמנתי לו, שהוא לא היה מסכים להשתתף בפעולה כזאת, אם היא היתה מסתיימת בטבח.

היה שיתוף-

פעולה!

הגרמניה היתה שונה לגמרי. היא היתה נוקשה, לא ניסתה לדבר עם אף אחד. שפתיה היו קפוצות והביעו רישעות ורוע-לב. היום אומרים שהיא היתה תורכית, אבל אני לא מאמין. היא נראתה לי כמו איזה אלמנה גרמניה ממורת. אבל למרות כל זאת, היו כאלה מבין החטופים שראו אותה מסתובבת בלילה ומכסה ילדים ומבוגרים בשמיכות, מבלי שהם הבחינו בכך כלל.

שני החוטפים שהיו איתנו במטוס, נוסף לגרמנים, היו שני בחורים צעירים, שבי-נינו לבין עצמנו כינינו אותם בשם, הבלונר ד"ר והשחור, ביגלל צבע השיער שלהם. אני לא חושב שהם היו מסוגלים להרוג אותנו.

"מלבד כל אלה, היו עוד חמישה: שניים בדרגה גבוהה ושלושה עוזרים ווטרים. השניים בדרגה גבוהה היו העדרות החותכת שלנו, כי הנחיתה באנטבה היתה מתוכננת מראש. עוד לפני שהמטוס נעצר על המסלול באנטבה, ראינו אותם דרך החלון. נות, וניפנופייהד בינם לבין החוטפים שהיו במטוס הראו, כי הפגישה לא היתה מקרית. אחד מהם היה הנציג של אש"ף באוגנדה. הוא לא היה פוגע בנו לרעה, זה ברור. זה גם לא יכול היה להיות התפקיד שלו. השני היה נחמד. הוא סיפר לנו שהוא מפרו, ואומנם היו בינינו שניים שהכירו אותו משם, יעל ואריה ברזצקי. אבל הספרית שבפיו לא היתה כל כך טובה. אחר-כך התברר לנו, מהשיחות איתו, כי הוא אומנם ערבי, אך התגורר שנים רבות בפרו. אני לא מתאר לעצמי שהבחור הזה, שהיה חייבני וממש מצחיק, היה מסוגל להרוג אותנו.

לעומת זאת, שלושת העוזרים-הוטרים היו מסוכנים הרבה יותר. שניים מהם כימרים עט שלא הוציאו הגה, אבל השלישי היה

חטופה אמה רוזנקוביץ
"אידי היה ליצן פאתטי!"

אכזרי וגסירות. הוא לא הפסיק לחלק סטירות ומכות, כל זה בצורה ברברית ותוך כדי צעקות. הוא היה ללא ספק יכול, ואולי אפילו שמח, לירות בכלנו. התקופה הארוכה שבילו החוטפים יחד עם החוטפים הביאה לשיחות ארוכות, בעיי-קר בנושאי הסיכסוך הישראלי-ערבי. מרי-כית החוטפים היו בעלי מודעות פוליטית. גם הגרמני הכיר את הבעייה, אפ"כ הגרי-מניה לא פתחה את הפה. אבל היתה איתם בעייה, שעכשיו אני כבר מבין שהיא אולי יסוד הבעייה של הסיכסוך בינינו לבין הערבים. הם היו צריי-אופק. הם לא היו מסוגלים לקבל דיעות אחרות ולא תמיד לשמוע. כל מה שהם אמרו יצא מתוך מיסדרון מחשבת צר מאד. בצורה כזו קשה היה להגיע להידברות."

אסוסיאציה של

מחנה-ריכוז

אין ספק כי יחסית היו החטופים נתונים בתנאים טובים, האוכל היה מספק. "אנחנו אכלנו אותו אוכל שאכלו החוטפים, אפ"כ הם לא אכלו איתנו." רופא מצרי מונה עלידי אידי אמין כרופא אם הצמוד של החוטפים. ביום האחרון, כשמגישת-שילשולים תקפה את מרבית ה"נוסעים, צורף רופא אוגנדי אל הרופא המצרי.

"היו שעות, שבהן היתה הרגשה כאילו אנחנו נמצאים בלובי של מלון-פאר. היו כורסות, ישבנו עליהן, שיחקנו קלפים או שהתבוננו בחוטפים ששיחקו. היה זמן, בעיקר במוצאי-שבת, שבו היתה האווירה פסטוראלית, והיה נדמה לי כאילו אנחנו יושבים במלון-פאר על שפת אגם ויקטוריה, אפ"כ האגם היה מרוחק מאיתנו."

משך מרבית הזמן היו החוטפים עייפים, לא מעבדות פיזית. המתח והתנאים הביאו לעייפות, שגרמה לנו לישון טוב בלילה. החוטפים לא לקחו מאיתנו שום דבר, והש" אירו לנו את כל המיזודות. גם את מה שהם בדקו הם החזירו, מייד שהתבקשו. אחד הרגעים הקשים ביותר היה זה שבו הופרדו הישראלים מעל האחרים. אי אפשר היה להימנע מהאסוסיאציה המבהי-לה של סלקציה במחנה-ריכוז. תמונות

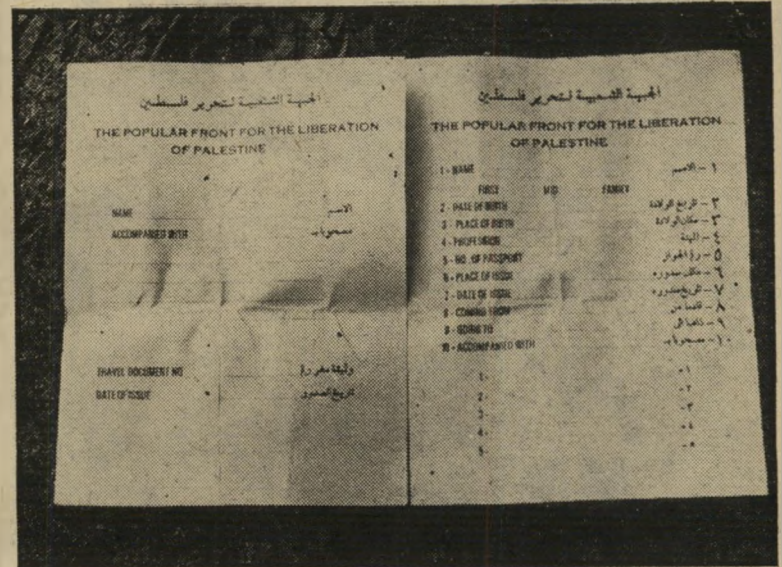
הגרמני לא

מסוגל להרוג

קלוד ("נתן") רוזנקוביץ, אדריכל ירושלמי צעיר יליד צרפת הוא בעל מיב-טא צרפתי בולט. לישראל הוא עלה, עם אשתו אמה, לפני שנים רבות, אולם השניים שבו לצרפת להשלמת לימודיהם. בשנת 1963 הם עלו לישראל סופית, ומאז הם עורכים נסיעות מזומנות לחוץ-לארץ, בעיי-קר לצרפת.

נסיעתם הבאה של קלוד, אמה נועם ואלה, תיערך ביום החמישי הקרוב. הנסיעה עתה הקודמת שלהם היתה בטיסה 139 המי-סורסמת: תל-אביב-אתונה-בינגאזי-אנטבה. "העלינו את האפשרות שהיילים ישרא-ליים יבואו לשחרר אותנו. זו היתה אחת האפשרויות שחשבנו עליהן באותם ימים

תעודת-אסע

למרות שחפציהם האישיים של החטופים לא נלקחו מהם על-ידי החוטפים, לא ויתרו אלה על הרכוש והמיס-מכיס. החטופים הביאו עימם לארץ, תעודות-מסע, הנושאות את הכותרת של "החזית העממית לשיחרור פלסטין", ובהן מקום לפרטים אישיים, כמו בכל תעודת-מסע אמיתית.